

PENSUMLISTE

HØST 2017

Institutt for lærerutdanning, Campus Rotvoll

Videreutdanning i veiledningspedagogikk
Videreutdanning - Kompetanse for kvalitet

NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET

Pensumlisten er organisert etter studieprogram

Innhold

Videreutdanning i veiledningspedagogikk.....	2
Videreutdanning – Kompetanse for kvalitet.....	4

Videreutdanning i veiledningspedagogikk

LVUT8101 Veiledningspedagogikk for praksislærere og mentorer, emne 1

Pensumlitteraturen ca. 1000 sider.

Bøker:

Bjørndal, C.R.P. (2011). *Det vurderende øyet. Observasjon, vurdering og utvikling i undervisning og veiledning* (2.utg). Oslo: Gyldendal Akademisk. (135 s)

Klemp, T., Nilssen, V., Strømman, E. & Dons, C.-F. (2016). *På vei til å bli skriveleærer. Lærerstudenten i dialog med teori og praksis*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Kap. 3, 4. (42 s) Tilgjengelig på:
http://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/4?utm_source=CIM&utm_medium=email&utm_campaign=Nyhet%3A%20P%C3%A5%20vei%20til%20C%C3%A5%20bli%20skrivele%C3%A6rer

Lauvås, P., Kirsten H.L. & Handal, G. (2016). *Kollegaveiledning med kritiske venner*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Kap. 1-6, 8, 11 (170 s)

Lyngsnes, K. & Rismark, M. (2014). *Didaktisk arbeid* (3.utg.). Oslo: Gyldendal. Kap. 5 (52 s)

Nilssen, V. (2010). *Praksislæreren*. Oslo: Universitetsforlaget. (150 s)

Nilssen, V. & Klemp, T. (2014). *Lærerstudenten i møtet mellom teori og praksis*. Oslo: Universitetsforlaget. (208 s)

Østrem, S. (2015). *Veiledning som redskap i profesjonell utvikling*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Kap. 3, 8, 9, 10 (76 s)

Artikler:

Holst, V. (2011). Den nyutdannede og skolejuss. I T. Sand & M. Storhaug (red.), *Mentorer for nye lærere* (s. 123 - 141). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (18s)

Høigaard, R., Jørgensen, A. & Mathisen, P. (2001). *Veiledningssamtaler med elever*. (Kap. 4. Løsningsfokuset veiledning, s. 54 - 75). Kristiansand: Høyskoleforlaget. (21 s)

Jakhelln, R. (2009). Emosjonelle utfordringer i læreres yrkesstart. I R. Jakhelln, T. Leming & T. Tiller (red.), *Emosjoner i forskning og læring* (s. 69 - 87). Tromsø: Eureka forlag. (18 s)

Krumsvik, R. J. & Ludvigsen, K. (2011). Digital didaktikk for lærerstudenter. I R.J. Krumsvik & R. Säljö (red.), *Praktisk-pedagogisk utdanning* (s. 591 - 627). Bergen: Fagbokforlaget. (36 s)

Munthe, E. (2011). Undervisningsplanlegging – vitenskap og fortellingskunst. I M.-B. Postholm, P. Haug, E. Munthe & R. Krumsvik (red.), *Lærerarbeid (1-7) for elevenes læring* (s. 61 – 75). Kristiansand: Høyskoleforlaget. (15 s)

Nilssen, V., Wangsmo-Cappelen, V. & Gudmundsdottir, S. (1995). Uventa innspill. Avsporing hos en lærerstudent i matematikktime. I B. Hasselgren (red.), *Lära till lärare: en vänbok till Karl-Georg Ahlström* (s. 217 - 238). Stockholm: HLS Förlag. (21 s)

Shulman, L.S. (2013). Educating teachers: A comparative perspective across the professions (key note résumé). I A.-L. Østern, K. Smith, T. Ryghaug, T. Krüger & M.B. Postholm (red.), *Teacher education research between national identity and global trends. NAFOL year book 2012* (s. 95 - 100). Trondheim: Akademika publishing. (6 s)

Skagen, K. & Smith, K. (2010). Mentoren som veileder og vurderer. I K. Smith & M. Ulvik (red.), *Veiledning av nye lærere. Nasjonale og internasjonale perspektiver* (s. 102 - 114). Oslo: Universitetsforlaget. (12 s)

Smith, K. (2016). Mentorer – skolebaserte lærerutdannere: ansvar og krav. I A.-L. Østern & G. Engvik (red.), *Veiledningspraksiser i bevegelse* (s. 197 – 208). Bergen: Fagbokforlaget (11s)

Ulvik, M. (2010). Nye lærere – hvorfor trenger de støtte? I K. Smith & M. Ulvik (red.), *Veiledning av nye lærere. Nasjonale og internasjonale perspektiver* (s. 39 – 50). Oslo: Universitetsforlaget. (11 s)

Ulvik, M. & Smith, K. (2010). Nye læreres stemme. I K. Smith & M. Ulvik (red.), *Veiledning av nye lærere. Nasjonale og internasjonale perspektiver* (s. 149 – 163). Oslo: Universitetsforlaget. (13 s)

Videreutdanning – Kompetanse for kvalitet

LVUT8006 Engelsk 1 (1-7) emne 1

Literature:

Dickens, C. *A Christmas Carol*. E-book available at: <http://www.gutenberg.org/ebooks/46>

Dickens, C. & Marks, A. (2004): *A Christmas Carol*. Usborne Books. ISBN 9780794505851

Language Teaching and Learning:

Cameron, L. (2001). *Teaching Languages to Young Learners*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9780521774345

Cowan, R. (2008). *The Teacher's Grammar of English*. Cambridge: Cambridge University Press ISBN 9780521007559

NB: Other literary texts, essays and articles will be required in addition to the texts on the book list. Please check the reading plan on Blackboard regularly to ensure you have access to all required texts. Course teachers will be responsible for providing copies, digital files, or web resources of these texts. Students will be responsible for accessing or printing them as needed.

LVUT8006 Engelsk 1 (1-7) emne 1 – regionalt tilbud i Ålesund

Literature:

Dickens, C. (2008). *A Christmas Carol and Other Christmas Books*. Ed. Robert Douglas-Fairhurst. Oxford: Oxford University Press. ISBN 9780199536306

Dickens, C. & Marks, A. (2004). *A Christmas Carol*. Usborne Books. ISBN 9780794505851

Language Teaching and Learning:

Cameron, L. (2001). *Teaching Languages to Young Learners*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN: 9780521774345

Cowan, R. (2008). *The Teacher's Grammar of English*. Cambridge: Cambridge University Press ISBN 9780521007559

Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press ISBN 9780194421720

NB: Other literary texts, essays and articles will be required in addition to the texts on the book list. Please check the reading plan on Blackboard regularly to ensure you have access to all required texts. Course teachers will be responsible for providing copies, digital files, or web resources of these texts. Students will be responsible for accessing or printing them as needed.

LVUT8081 Engelsk 2, emne 1 (1-7)

Literature:

- Cisneros, Sandra. (2004). *The House on Mango Street*, Bloomsbury.
- Deary, Terry. (2007). *Horrible Histories: Vicious Vikings*, Scholastic.
- Gaiman, Neil. (2002). *Coraline*, Bloomsbury Children's.
- Jonsberg, Barry. (2015). *My Life as an Alphabet*, Murdoch Books.
- Tan, Shaun. (2010). *The Lost Thing*, Hodder Children's Books.
- Steinbeck, John. (2006). *Of Mice and Men*, Penguin Classics.

Language and Language teaching:

- Bailey, S. (2015). *Academic Writing: a Handbook for International Students* (4th ed.). London & New York: Routledge.
- Jones, Rodney. (2012). *Discourse Analysis: A Resource Book for Students*. London & New York: Routledge.

LVUT8083 Engelsk 1 (5-10) emne 1

Cowan, R. (2008). *The teacher's grammar of English: A course book and reference guide*. New York, USA: Cambridge University Press. (ISBN: 9780521007559)

Dickens, C. (2008). *A Christmas Carol and Other Christmas Books*. Ed. Robert Douglas-Fairhurst. Oxford: Oxford University Press. (ISBN: 9780199536306)

Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press (ISBN: 9780194421720)

NB: Other literary texts, essays and articles will be required in addition to the texts on the book list. Please check the reading plan on Blackboard regularly to ensure you have access to all required texts. Course teachers will be responsible for providing copies, digital files, or web resources of these texts. Students will be responsible for accessing or printing them as needed.

LVUT8085 Engelsk 2 (5-10) emne 1

Atwood, M. (2016). *The Handmaid's Tale*. London: Vintage. (ISBN: [9781784871444](#)).

Galloway, N. & Rose, H. (2015). *Introducing Global Englishes*. London & New York: Routledge. (ISBN: 9780415835329)

Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press (ISBN: 9780194421720)

Ihimaera, W. (2003). *The Whale Rider*. New York: Harcourt. (ISBN: [9780152050160](#))

Jones, R. (2012) *Discourse Analysis: A Resource Book for Students*. London & New York: Routledge. (ISBN: 9780415610001)

Steinbeck, J. (2011) *Of Mice and Men*. London: Penguin Classics. (ISBN: [9780141185101](#))

Williams, T. (2008). *The Glass Menagerie*. London: Bloomsbury Methuen Drama (ISBN: 9780713685121)

NB: Other literary texts, essays and articles will be required in addition to the texts on the book list. Please check the reading plan on Blackboard regularly to ensure you have access to all required texts. Course teachers will be responsible for providing copies, digital files, or web resources of these texts. Students will be responsible for accessing or printing them as needed.

LVUT8091 Matematikk 1 (1-7) emne 1

Skott, J., Jess, K., Hansen, H. C. (2008). *Delta. Fagdidaktik*. Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur

Van de Walle, J. A., Karp, K. S., & Bay-Williams, J. M. (2015). *Elementary and Middle School Mathematics: Teaching Developmentally* (9th ed.). Essex: Pearson Education Limited.

I tillegg vil det bli brukt et utvalg av artikler og kapitler fra andre bøker. Disse vil bli lagt ut på Blackboard som pdf-filer.

LVUT8058 Matematikk 2 (1–7) emne 1

Carpenter, T. P., Franke, M. L., & Levi, L. (2003). *Thinking mathematically: integrating arithmetic and algebra in elementary school*. Portsmouth, N.H.: Heinemann.

Skott, J., Jess, K., & Hansen, H. C. (2008). *Matematikk for lærerstuderende: Delta: fagdidaktik*. Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur.

Van de Walle, J. A., Karp, K. S., & Bay-Williams, J. M. (2015). *Elementary and Middle School Mathematics: Teaching Developmentally* (9th ed.). Essex: Pearson Education Limited.

Artikler/enkeltkapitler kan komme i tillegg.

LVUT8103 Matematikk 2 (5-10) emne 1

Gustavsen, T. S., Hinna, K. R. C., Borge, I. C. & Andersen, P. S. (2014). *QED 5-10: Matematikk for grunnskolelærerutdanningen: Bind 2*. Oslo: Cappelen Damm.

Skott, J., Jess, K., & Hansen, H. C. (2008). *Matematikk for lærerstuderende: Delta: fagdidaktik*. Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur.

Tilleggs litteratur:

Hinna, K. R., Rinvold, R. A., & Gustavsen, T. S. (2011). *QED 5-10: Matematikk for grunnskolelærerutdanningen: Bind 1*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Artikler/enkeltkapitler vil komme i tillegg.

LVUT8093 Naturfag 1 (5-10) emne 1

A. Faglitteratur

Bjerkely, H. J. (2008). *Norske økosystemer: økologi og mangfold*. Oslo: Universitetsforlaget.

Folkvord, K., & Mahan, G. (2015). *Engasjerende naturfag: elevaktive og lærerstyrte arbeidsmåter i naturfag i videregående skole*. Oslo: Cappelen Damm.

Fossen, H. (2008). *Geologi: stein, mineraler, fossiler og olje*. Bergen: Fagbokforlaget.

Giæver, T.H., Johannesen, M., & Øgrim, L. (2014). *Digital praksis i skolen*. Oslo: Gyldendal akademisk

Grindeland, J. M., Lyngved, R., & Tandberg, C. (2012). *Biologi for lærere*. Oslo: Gyldendal akademisk, og Bjerkely, H. J. (2008)

Hannisdal, M., & Ringnes, V. (2013). *Kjemi for lærere (2. utg.)*. Oslo: Gyldendal akademisk.
Finnes også som:
Hannisdal, M., & Ringnes, V. (2011). *Kjemi for lærere*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Knain, E. & Kolstø, S. D. (red.). (2011). *Elever som forskere i naturfag*. Oslo: Universitetsforlaget.

Mork, S. M., & Erlien, W. (2010). *Språk og digitale verktøy i naturfag*. Oslo: Universitetsforlaget.

Sinnes, T.A. (2015). *Utdanning for bærekraftig utvikling - Hva, hvorfor og hvordan?* Oslo: Universitetsforlaget.

Steen, B.-G. (2009). *Gyldendals tabeller og formler i kjemi: kjemi 1 og kjemi 2*. Oslo: Gyldendal undervisning.

Artikler /enkeltkapitler vil komme i tillegg. Det samme gjelder stoff hentet fra nettet eller forfattet av faglærerne og publisert på It's learning.

B. Bestemmelseslitteratur

Svensson, L., Grant, P. J., Mullarney, K., Zetterström, D., & Ree, V. (2010). *Gyldendals store fugleguide: Europas og middelhavsområdets fugler i felt (3. utg.)*. Oslo: Gyldendal.
eller
Dybbro, T. (2011). *Fugler* (Faktum referanse). Cappelen Damm Faktum.

Kristiansen, Aa., & Kjøie, M. (2012). *Havets dyr og planter*. Oslo: Cappelen Damm faktum.

Mossberg, B., Båtvik, S. T., Stenberg, L., & Moen, S. (2010). *Gyldendals nordiske feltflora*. Oslo: Gyldendal.
eller
Wischmann, F., Ursing, B., Grundt, H. H., & Wesenberg, J. (2012). *Norsk fargeflora*. Oslo: Cappelen Damm Faktum.
eller
Bruhn-Møller og Knud Ib Christensen. (2011). *Flora* (Faktum referanse). Cappelen Damm Faktum.

C. Anbefalt støttelitteratur

Grønlien, H.K., & Tandberg, C. (2017). *Gyldendals ord og faguttrykk i biologi (2. utg.)*. Oslo: Gyldendal akademisk.
Finnes også som:
Grønlien, H.K., & Tandberg, C. (2012). *Gyldendals ord og faguttrykk i biologi: Biologi 1 og Biologi 2*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Marion, P. v., & Strømme, A. (red.).(2015). *Biologididaktikk (2. utg.)*. Oslo: Cappelen Damm.
Finnes også som:
Marion, P. v., & Strømme, A. (red.).(2008). *Biologididaktikk*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Reite, A. J., Sveian, H., & Erichsen, E. (1999). Trondheim fra istid til nåtid: landskapshistorie og løsmasser. Trondheim: Norges geologiske undersøkelse.

Ringnes, V., & Hannisdal, M. (2014). Kjemi fagdidaktikk: kjemi i skolen (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm.

Finnes også som:

Ringnes, V., & Hannisdal, M. (2006). Kjemi fagdidaktikk: kjemi i skolen (2.utg.). Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Sjøberg, S. (2009). Naturfag som allmenndannelse: en kritisk fagdidaktikk. Oslo, Gyldendal akademisk.

Trømborg, D. (2006). Geologi og landformer i Norge. Oslo: Landbruksforlaget

Marianne Ødegaard, Berit S. Haug, Sonja M. Mork, Gard Ove Sørvik. (2016) På forskerføtter i naturfag. Universitetsforlaget

LVUT8107 Norsk 2 (5-10) emne 1

Bakken, J. (2014). *Retorikk i skolen* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. (110 s)

Finnes også som:

Bakken, J. (2009). *Retorikk i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Blikstad-Balas, M. (2016). *Literacy i skolen*: Oslo: Universitetsforlaget.

Engelstad, A. (2013). *Fra bok til film: om adaptasjoner av litterære tekster* (2. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk. kap. 5, 6 og 7, s. 39-92.

Finnes også som:

Engelstad, A. (2007). *Fra bok til film: om adaptasjoner av litterære tekster*. Oslo: Cappelen akademisk forlag. kap. 5, 6 og 7, s. 55-130 (75 s)

Fretland, J. O., & Søyland, A. (2013). *Rett og godt: handbok i nynorskundervisning*. Oslo: Samlaget.

Iversen, H.M. & Otnes, H. (2016). *Å lære å skrive: tekstkompetanse i norskfagets skriveopplæring*. Oslo: Universitetsforlaget.

Kvithyld, T, Kringstad, T., & Melby, G. (2014). *Gode skrivestrategier – på mellomtrinnet og ungdomstrinnet*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (88 s)

Ohler, Jason B. (2013). Storytelling, education and the new media. Del 1 (s.2-83) av boka *Digital Storytelling in the Classroom*. California: Corwin/SAGE

Normann, Anita (2013). Digitale fortellinger som teksttype og arbeidsform i skolen.

http://www.skrivesenteret.no/uploads/files/Digitale_fortellinger-1redigert_bakgrunnsartikkel.pdf

<https://www.storycenter.org/> - Nettsted til Center for Digital Storytelling.

Hansen, Thomas I. (2012). Evaluering af digitale læremidler (24 s.). http://laeremiddel.dk/wp-content/uploads/2012/07/Evaluering_af_digitale_1%C3%A6remidler1.pdf

Penne, S. & Hertzberg, F. (2015). *Muntlige tekster i klasserommet* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

Finnes også

som:

Penne, S. & Hertzberg, F. (2008). *Muntlige tekster i klasserommet*. Oslo: Universitetsforlaget

Artikler og kortere utdrag fra bøker

Kverndokken, K. (red.). (2016). 101 måter å fremme muntlige ferdigheter på. Om muntlig kompetanse og muntligdidaktikk. Bergen: Fagbokforlaget

Aksnes, L. M. «Om muntlighet som fagfelt»

Bakken, J. «Retorikk og muntlig kreativitet».

Kverndokken, K. «Love gifts til menneskene».

Knivsberg, A.-M., & Heber, E. (2009). *Lese- og skrivevansker: fra teori til IKT-baserte tiltak* (2. utg.). Stavanger: Lesesenteret, Universitetet i Stavanger. s. 6-47 (41 s)

Kress, G., & Leeuwen, T. v. (1996). *Reading images: the grammar of visual design*. London: Routledge. s.1-42 (41 s)

Finnes også som:

Kress, G., & Leeuwen, T. v. (2006). *Reading images: the grammar of visual design* (2nd ed.). London: Routledge.

Kvithyld, T. A., Arne Johannes. (2011). Fem teser om funksjonell respons på elevtekster. *Viden om læsning*, (9), 10-16.

Tilgjengeleg

fra: http://www.skrivesenteret.no/uploads/files/Trygve_Kvithyld_Arne_Johannes_Aasen1.pdf

Lothe, J. (2003). *Fiksjon og film: narrativ teori og analyse* (2. utg.).

Oslo: Universitetsforlaget. s. 126-147 (20 s)

Maagerø, E. (2005). *Språket som mening: innføring i funksjonell lingvistikk for studenter og lærere*. Oslo: Universitetsforlaget. s. 19-86 (65 s)

Sjøhelle, D. K. (2010). Digital tekstforming på ungdomstrinnet. I G. Å. Vatn, I. Folkvord & J. Smidt (red.), *Skriving i kunnskapssamfunnet* (s. 75-93). Trondheim: Tapir akademisk forlag. (15 s)

Smidt, J. (2011). Ti teser om skriving i alle fag. I J. Smidt (red.), *På sporet av god skriveopplæring: ei bok for lærere i alle fag* (s. 9-41). Trondheim: Tapir akademisk forlag.

Tilgjengelig fra: http://www.skrivesenteret.no/uploads/files/Smidt_Ti_teser.pdf

Bildebøker:

Nyhus, S. (2014). *Akvarium*. Oslo: Cappelen Damm.

Noveller, korttekster og eventyr:

Eventyret om Rødhette og ulven

Blixen, Karen (1950). Babettes gjestebud fra samlingen Skjebneanekdoter.

Dahl, Roald (1953) ”Dypfryst”, fra Et hode kortere og andre hårreisende historier (originaltittel: ”Someone like you”, oversatt av Peter Magnus), Oslo: Gyldendal.
Tilgjengelig fra: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2008082704047

Harstad, Johan (2001) x, y og z, fra Herfra blir du bare eldre, Oslo: Gyldendal.

Ibsen, Henrik (1884). *Vildanden*.

Osland, Erna (2005) ”Ormens hjarte”, fra Perfekte par, Oslo: Samlaget.

Sandel, Cora (1935) ”Kunsten å myrde”, fra Mange takk, doktor, Oslo: Gyldendal.

Øyehaug, Gunhild (2005) ”Liten knute”, fra Knutar, Oslo: Kolon.

Anbefalt støttelitteratur:

Løvland, A. (2007). *På mange måtar: samansette tekstar i skolen*. Bergen: Fagbokforlaget.
s. 9-90 (82 s)

Nyttig nettside/anbefalt støttelitteratur:

https://iktsenteret.no/sites/iktsenteret.no/files/attachments/kvalitetskriterier-dlr_3.pdf

Artikler/enkeltkapitler vil komme i tillegg.

LVUT8004 Norsk 1 (1-7) emne 1: Norskfaget på 1.-3.trinn

Iversen, H. M., Otnes, H., & Solem, M. S. (2011). *Grammatikken i bruk* (3. utg.). Oslo: Cappelen akademisk forlag. kap. 2-4.

Kaldestad, P. O., & Knutsen, H. (red.). (2006). *Diktboka: om arbeid med poetiske tekstar i skolen* (Rev. utg.). Oslo: Landslaget for norskundervisning: Cappelen akademisk forlag.
s. 35-110 (76 s)

Lundberg, I., & Herrlin, K. (2008). *God leseutvikling: kartlegging og øvelser*. Oslo: Cappelen akademisk forlag (74 s)

Mjør, I., & Birkeland, T. (2012). *Barnelitteratur: sjangrar og teksttypar* (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. kap.2, 3, 4, 5, 6 og 10

Mågerø, Eva og Elise Seip Tønnessen (2006). Å lese i alle fag. I Maagerø, Eva og Elise Seip Tønnessen (red.) *Å lese i alle fag*. Oslo, Universitetsforlaget AS. (Kap. 6, s. 109-124).

Smidt, J. (red.). (2009). *Norskdidaktikk: ei grunnbok* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. (Utvalgte sider)

- Matre, S. *Om språk og språkutvikling* (s.46-77)
- Matre, S. *Leik og språk* (s.78-85)
- Matre, S. *Språkteoretiske tilnæringsmåtar* (s.86-96)
- Lorentzen, R.T. *Dei minste skolebarna og vegen inn i skrifta*. (s.104-112)
- Lorentzen, R.T. *Den tidlege skriveutviklinga* (s.113-134)
- Matre, S. *Arbeid med «munnlege» tekstar* (s.208-210)
- Matre, S. *Klassesamtale* (s.211-217)
- Lorentzen, R.T. *Første leseopplæring i skolen* (s.248-261)

Traavik, H., & Alver, V. R. (2008). *Skrive- og lesestart: skriftspråksutvikling i småskolealderen* (Ny og rev. utg.). Bergen: Fagbokforlaget. kap. 1-12, s. 22-187 (165 s)

Traavik, H., & Jansson, B.K. (2013). *Norsk boka 1. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7*. Oslo: Universitetsforlaget. kap. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9 og 10

- Høigard, A. *Frå barnehage til skole* (s.15-37)
- Skjelbred, D. *ABC-boka i skolens lese- og skriveopplæring* (s. 55-69)
- Traavik, H., Ulland og Bjørkvold, T. *Arbeidsmåtar i skriftspråksopplæringa på småskolesteget*. (s.71-96)
- Hognestad, J.K. *Fonetikk og fonologi* (s.97-113)
- Hognestad, J.K. *Morfologi: hvordan ord er bygd opp* (s.115-126)
- Hognestad, J.K. *Morfologi: ordklasser* (s.127-146)
- Danbolt, A.M.V. og Palm, K. *Norsk som andrespråk-introduksjon* (s.163-186)
- Danbolt, A.M.V. *Begynneropplæring for elever med norsk som andrespråk* (187-208)

Artikler:

Karsrud, F. T. (2010). *Muntlig fortelling i norskfaget: en vei til tekst- og tolkningskompetanse*. Oslo: Cappelen Akademisk. kap. 9, 91-106 (16 s)

Torvatn, A.C. (2014). Den australske sjangerskolen i et skandinavisk perspektiv. I Skaftun, A., Uppstad P.H. & Aasen, A.J (red.). *Skriv! Les! 2*. (s. 165–180). Oslo: Fagbokforlaget.

Traavik, I. (2007). Lesing og tolking av bildebøker. I I. Traavik (red.), *Innføring i bildeanalyse: med Fam Ekman inn i bildeboka* (s. 19-31). Oslo: Unipub.(13 s)

Tekstbase litteratur
romaner:

Bringsværd, T. Å., & Hansen, T. (2008). *Klabert*. Oslo: Gyldendal.
Kirkegaard, O.L. (1975/1978). *Gummi-Tarzan*. Gyldendal Norsk Forlag.
Lindgren, A. (1973). *Brøderna Lejonhjärta*. Stockholm: Raben & Sjögren.
Lewis, C.S. (1950/1979). *Løven, hekse og klesskapet*. Gyldendal Norsk Forlag.
Prøysen, A. Utvalgte fortellinger fra bøkene om Teskjekjerringa (etter avtale med faglærer).
Et utvalg tekster fra den muntlige fortellertradisjonen, eventyr, segner, myter, legender (Kopioriginaler blir lagt ut.)

Bildebøker:

Ekman, F. (1976). *Hva skal vi gjøre med lille Jill?* Oslo:Cappelen.
http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2012111906097
Hovdenak, E. (2014). *Øya*. Oslo: Cappelen Damm.
Oskarsson, B. (2013). *Den flate kaninen*. Stamsund: Orkana forlag.
Rørvik, B. F., & Moursund, G. (2009). *Bukkene Bruse på Badeland*. Oslo: Cappelen Damm.
Sendak, M. (1963/2001). *Til Huttetuenes land*. Oslo: Cappelen.

Flere bildebøker kommer til ved studiestart.

Sakprosa for barn:

Aktuelle ressurser: Nysgjerrigper.no, Aftenposten Junior + sakprosa tekster i egne læreverk

Lyrikk/sangtekster:

20 sider dikt etter eget valg fra diktantologien bakerst i:
Kaldestad, P. O., & Knutsen, H. (red.) (2006). *Diktboka: om arbeid med poetiske tekster i skolen* (4. utg.). Oslo: Landslaget for norskundervisning : Cappelen akademisk forlag.

+ Et utvalg barnesanger /dikt.

Støttelitteratur

Klæboe, G., & Sjøhelle, D. K. (2013). *Veiledet lesing og skriving i begynneropplæringen*. Oslo: Cappelen Damm akademisk (184 s)

LVUT8111 Lesing og skriving som grunnleggende ferdighet 1 (5-10)

Berggreen, H., Sørland, K., og Alver, V. R. (2012). *God nok i norsk? Språk- og skriveutvikling hos elever med norsk som andrespråk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Del 1: Om andrespråklæring og skriving på andrespråket (42 s.).

Blikstad-Balas, M. (2016). *Literacy i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1, 2 og 5 (55 s.).

Bråten, I. (red.). (2007). *Leseforståelse. Lesing i kunnskapssamfunnet – teori og praksis*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag. Kapittel 1 og 2 (31 s.).

Fuglestad, U., Hoem, T. F., og Håland, A. (2017). *God leseplanlegging*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (105 s.).

Gallagher, K. (2006). *Teaching Adolescent Writers*. Portland, Main: Stenhouse Publishers. (200 s.).

Hauge, A.-M. (2008). Organisering av opplæringen for minoritetsspråklige elever. I: E. Selj og E. Ryen (red.), *Med språklige minoriteter i klassen. Språklige og faglige utfordringer*, 273–294. Oslo: Cappelen Akademisk. (22 s.).

Helstad, K. (2014). Kunnskapsutvikling gjennom samtaler i tverrfaglige læringsfelleskap. I E. Elstad og K. Helstad (red.). *Profesjonsutvikling i skolen*, 134–149. Oslo: Universitetsforlaget. (16 s.).

Håland, A. (2016). *Skrivedidaktikk – korleis støtte elevane si skriving i fag?* Oslo: Universitetsforlaget. (220 s.).

Kvithyld, T., Kringstad, T., og Melby, G. (2014). *Gode skrivestrategier – på mellomtrinnet og ungdomstrinnet*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (82 s.).

Lyster, S.-A. H. (2012). *Elever med lese- og skrivevansker. Hva vet vi? Hva gjør vi?* Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (110 s.)

Palm, K. og Ryen, E. (2014). Vurdering av andrespråksinnlærere – en utfordring i skolen. *Acta Didactica Norge*, 8(1), Art-7 (16 s.).

Roe, A. (2014). *Lesedidaktikk – etter den første leseopplæringa*. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 1, 2, 3 og 7 (76 s.).

Skaftun, A., Solheim, O. J., og Uppstad, P. H. (2014). *Leseboka: Leseopplæring i alle fag på ungdomstrinnet*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Del 1 (80 sider).

Skjelbred, D. og Veum, A. (red.) (2013). *Literacy i læringskontekster*. Oslo: Cappelen Damm. (Innledningskapittelet, 15 s.).

Wold, A. H. (2008). Utvikling av ordforråd med fokus på norsk som andrespråk. I E. Selj og E. Ryen (red.). *Med språklige minoriteter i klassen. Språklige og faglige utfordringer*, 195 – 221. Oslo: Cappelen Akademisk. (27 s.)

Nett-tekster:

Bøyese, L. (2015). Kartlegging og utredning av flerspråklige elever: <http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2015/03/Kartlegging-og-utredning-av-flerspråklige-elever.-Bøyese.pdf>

Idéhefte. Språklig og kulturelt mangfold – en ressurs i opplæringen: <http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2013/10/NAFO-Id%C3%A9hefte.-Spr%C3%A5klig-og-kulturelt-mangfold-%E2%80%93-en-ressurs-i-oppl%C3%A6ringen.pdf>

Kringstad, T. og Kvithyld, T. (2013). Fem prinsipper for god skriveopplæring i *Bedre skole* 2/2013: http://www.skriresenteret.no/uploads/files/PDF/5prinsipp_Kringstad_Kvithyld.pdf

Kvithyld, T. og Aasen, A. J. (2011). Fem teser om funksjonell respons i *Viden om læsning* 9/11: http://www.skriresenteret.no/uploads/files/PDF/Trygve_Kvithyld_Arne_Johannes_Aasen1.pdf

Lesesenteret, Universitetet i Stavanger: Et utvalg hefter på <http://lesesenteret.uis.no/boeker-hefter-og-materiell/boeker-og-hefter/> og <http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/>

Skriresenteret (2014). Et ressurshefte om argumenterende skiving: <http://www.skriresenteret.no/ressurser/ressurshefte-om-argumenterende-skiving/>

Utdanningsdirektoratet (2007). Kartleggingsmateriell. Språkkompetanse i grunnleggende norsk: http://www.udir.no/upload/Kartleggingsprover/UDIR_Kartleggingsmateriell_bm_301007.pdf

Utdanningsdirektoratet (2009). Veiledning til Språkkompetanse i grunnleggende norsk: http://www.udir.no/Upload/Brosjyrer/5/Veiledning_grunnleggende_norsk.pdf

- + artikler til tekstseminar, et utvalg nettressurser og selvvalgt litteratur som er relevant for fagtekster og eksamensmappe (totalt ca. 1500 sider).

LVUT8109 Lesing og skriving som grunnleggende ferdighet 1 (1-7) KFK

Berggreen, H., Sørland, K. Alver, V. *God nok i norsk? Språk- og skriveutvikling hos elever med norsk som andrespråk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Del 1. Om andrespråklæring og skriving på andrespråket. (42 s.)

Blikstad-Balas, M. *Literacy i skolen* Oslo: Universitetsforlaget

Kap. 1 og 2. (40 s.)

Dale, A. E., Gabrielsen, N., & Skaathun, A. (2015). *Når skriftspråket blir utfordrende. Utvikling, kartlegging og tiltak på begynnertrinnene*.

Tilgjengelig herfra: <http://lesesenteret.uis.no/boeker-hefter-og-materiell/boeker-og-hefter/naar-skriftspraaket-blir-utfordrende-article104748-12686.html> (92 s.)

Helstad, K. (2014). «Profesjonelle læringsfellesskap. Kunnskapsutvikling gjennom samtaler». I *Bedre skole* nr. 1, 2014 (6 s.)

Håland, A. (red.). (2005). *Leik og læring: grunnleggjande lese- og skriveopplæring på 1. trinn*. Stavanger: Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning, Universitetet i Stavanger. (50 s)

Klæboe, G., & Sjøhelle, D. K. (2013). *Veiledet lesing og skriving i begynneropplæringen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (184 s.)

Korsgaard, K., Hannibal, S. og Vitger, M. (2011). *Oppdagende skriving. En vei inn i lesingen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk (117 s.)

Lundberg, I., & Herrlin, K. (2008). *God leseutvikling: kartlegging og øvelser*. Oslo: Cappelen akademisk forlag. s. 6-74 (68 s.)

Lundetræ, K., & Tønnessen, F. E. (red.). (2014). *Å lykkes med lesing: tidlig innsats og tilpasset leseopplæring*. Oslo: Gyldendal akademisk forlag (280 s)

Palm, K. og Ryen, E. (2014). Vurdering av andrespråksinnlærere – en utfordring i skolen. *Acta Didactica Norge* Vol. 8 Nr. 1 2014. (16 s.).

Selj, E. og Ryen, E. (2014). *Med språklige minoriteter i klassen* Oslo: Cappelen Akademisk

Kap. 9. Wold, A. H. «Utvikling av ordforråd med fokus på norsk som andrespråk».

Kap. 12. Hauge, A.-M. «Organisering av opplæringen for minoritetsspråklige». (41 s.)

Skjelbred, D. og Veum, A. (red.). (2013). *Literacy i læringskontekster* Oslo: Cappelen Damm Akademisk

Innledning er obligatorisk (15 s.)

Traavik og Alver (2012) *Skrive- og lesestart. Skriftspråkutvikling i småskolealderen*. Bergen: Fagbokforlaget (236 s.)

Nett-tekster:

Bøyese, L. *Kartlegging og utredning av flerspråklige elever*.

Tilgjengelig herfra: <http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2015/03/Kartlegging-og-utredning-av-flerspr%C3%A5klige-elever.-B%C3%B8yesen.pdf> (16 s.)

Idéhefte. Språklig og kulturelt mangfold – en ressurs i opplæringen: <http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2013/10/NAFO-Id%C3%A9hefte.-Spr%C3%A5klig-og-kulturelt-mangfold-%E2%80%93-en-ressurs-i-oppl%C3%A6ringen.pdf>

Kartleggingsmaterieell. Språkkompetanse i grunnleggende norsk. 2007.

Utdanningsdirektoratet:

http://www.udir.no/upload/Kartleggingsprover/UDIR_Kartleggingsmaterieell_bm_301007.pdf

Veiledning til Språkkompetanse i grunnleggende norsk. 2009. Utdanningsdirektoratet og NAFO: http://www.udir.no/Upload/Brosjyrer/5/Veiledning_grunnleggende_norsk.pdf

- + artikler til tekstseminar, et utvalg nettressurser og selvvalgt litteratur som er relevant for fagtekster og eksamensmapper (totalt ca. 1500 sider).

LVUT8119 Andrespråkspedagogikk 1 (1-10) emne 1

Bialystok, E (2014). Språkleg erfaring endrar språklege og kognitive evner i Rom for språk. Nye innsikter i språkleg mangfald. Oslo: Novus.

Bull, T. (2009). ”Norsk i Norge” i T. Bull og A.-R. Lindgren (red.), *De mange språk i Norge: Flerspråklighet på norsk*. Oslo: Novus, s. 185–210

Ipsos (2015) Rom for språk? Rapport Språkrådet

http://www.sprakradet.no/globalassets/sprakdagen/2015/ipsos_rapport_rom-for-sprak_2015.pdf (utdrag)

Hårstad, S. & R. Solheim (2017): Flerspråklighet på samfunnsnivå (foreløpig tittel) i M.I. Igland & M. Nygård (red.) Språkboka 5-10, Oslo: Universitetsforlaget (under utgivelse).

Kjelaas, I. (2017) Flerspråklighet i skolen i M.I. Igland & M. Nygård (red.) Språkboka 5-10, Oslo: Universitetsforlaget (under utgivelse).

E. Ryen, A.H. Wold og L. de Wal Pastoor (2009): «Det er egen tolkning, ikke direkte regler» Minoritetsspråklige elevers morsmålsopplæring og bruk av morsmål i Hvistendahl, R. (red.). *Flerspråklighet i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Lindberg, I. (2008) Med andre ord i bagasjen i L. Bjar (red.) Det er språket som bestemmer. Læring og språkutvikling i grunnskolen. Oslo: Fagbokforlaget, LNU. (20 s)

Ryen, E. & H. G. Simonsen (2015): Tidlig flerspråklighet – myter og realiteter. NOA – Norsk som andrespråk, nr. 1-2, 2015.

Cummins, J. (2009). Transformative multiliteracies pedagogy: School-based strategies for closing the achievement gap. *Multiple Voices for Ethnically Diverse Exceptional Learners*, 11, 38–56.

Cummins, J. (2012) The intersection of cognitive and sociocultural factors in the development of reading comprehension among immigrant students.

Bøyesen, L. (2014). Betydningen av morsmålsferdigheter og sammenhengen mellom første- og andrespråket. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*, 98(4), 286-297.

Nygård, M. (2017) Språkopplæring for minoritetsspråklige elever. Hva krever det av læreren? (Under publisering)

Golden, A. (2009). *Ordforråd, ordbruk og ordlæring*. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 1-7.

Kjelaas, I. (2009) "Trollet bodde i vann med fart i" - om stimulering av ord- og begrepskompetanse hos flerspråklige førskolebarn. *NOA. Norsk som andrespråk*, 25(2).

Tonne m.fl: Poesi og lingvistiske kontraster. Språklig oppmerksomhet i klasserommet

Haukås, Åsta. 2014. Metakognisjon om språk og språklæring i et flerspråklighetsperspektiv. *Acta Didactica Norge - tidsskrift for fagdidaktisk forsknings- og utviklingsarbeid i Norge*. Vol. 8. Nr. 2, 1-16.

Berggreen, H., Sørland, K., Alver, V. R. & Sørli, E. (2012). *God nok i norsk?: språk- og skriveutvikling hos elever med norsk som andrespråk*. [Oslo]: Cappelen Damm akademisk.

Selj, E. og E. Ryen (2008) *Med språklige minoriteter i klassen. Språklige og faglige utfordringer*. Oslo: Cappelen akademisk.

Kap. 1: Selj, E. Minoritetslevene, språket og skolen

Kap. 4: Hauge, A.M.: Grunnleggende lese- og skriveopplæring i en tospråklig situasjon

Kap. 5: Alver, V. og E. Selj: Å lese fagtekster på andrespråket

Kap. 6: Selj, E. Skrivning når norsk er andrespråk

Kap. 7: M. Sandvik: Digitale verktøy i det flerkulturelle klasserommet.

Kap 9: Wold, A. H Utvikling av ordforråd med fokus på norsk som andrespråk.

Kap 12. Hauge, A.M: Organisering av opplæringen for minoritetsspråklige elever

Husby, O., & Kløve, M. H. (2007). Andrespråksfonologi: teori og metodikk. Oslo: Pensumtjeneste. (Kap. 2)

Franker, Q (2004) Att utveckla litteracitet i vuxen ålder – alfabetisering i en tvåspråkig kontext i Franker, Q. Svenska som andraspråk - i forskning, undervisning och samhälle (43 s)

Lund, A. B. (2014). Nasjonale minoriteter og skolen. I Moen, B.B. (red.), *Kulturelt og etnisk mangfold i skolen*. Bergen: Fagbokforlaget. s. 167-183

Østberg, S. (2013). Interkulturell kompetanse. I Bjarnø, V., Nergård, E.N. & F. Aarsæther (red.), *Språklig mangfold og læring*. Oslo: Gyldendal Akademisk.18-34.

Kooij, Kristin S. V. (2014) Flerkulturell pedagogikk. I Stray, J. H. & Wittek, L. (red), *Pedagogikk en grunnbok*. Oslo: Gyldendal Akademisk (584-595)

Kasin, O. (2008). Flerkulturell – hva er det og hvem er de? I Otterstad, A. M. (red.), *Profesjonsutøvelse og kulturelt mangfold – fra utsikt til innsikt*. Oslo: Universitetsforlaget (s. 55-77)

Steinsvik, B. S. Læreres skjønn i vurderingen av tospråklige elevers opplæringsbehov. I Otterstad, A. M. (red.), *Profesjonsutøvelse og kulturelt mangfold – fra utsikt til innsikt*. Oslo: Universitetsforlaget (s. 213-228)

Div. læreplaner

Læreplanen i grunnleggende norsk

Læreplanen i morsmål

Læreplanen i norsk

Skjønnlitteratur:

Vitanza, D. (2017) Dette livet eller det neste

Eriksen, E. L. (2008) En terrorist i senga

Sattouf, R. (2015) Fremtidens araber. Barndom i Midtøsten (1978-1984)

Aisato, L. (2008) Mine to oldemødre

Berström, G. (2006) Albert Åberg og soldatpappaen

Div. korttekster og lyrikk

Artikler og enkeltkapitler kan komme i tillegg

